

nog nemen onder de werken onzer klassieke geleerden de *Observationes Criticae*, *Miscellanea Critica* en dergelijke, zonder twijfel eene plaats van beteekenis in 4).

Waar we hier alzoo aanschouwen niet maar iets toevalligs, maar een telkenmale wederkeerend verschijnsel, daar ligt het vermoeden voor de hand, dat we in deze voorliefde voor kritische studiën niet een op zichzelf staande neiging hebben te zien, maar veeleer haar oorsprong moeten zoeken in eene beschouwing en opvatting der philologie, die van deze voorliefde voor kritiek in zoo verschillende tijden en bij zoo verschillende personen eene verklaring geeft en aan haar ten grondslag ligt.

Deze beschouwing echter is het, die, consequent doorgevoerd en systematisch toegepast, mijns inziens voeren moet tot verwording van de philologische wetenschap, en niet geringe schade veroorzaken aan de studie der klassieken.

Wijl het nu, M. H., vooral op het gebied der *Grieksche* oudheid is, dat deze strooming zich baan heeft weten te breken, en mij inzonderheid het onderwijs in die Grieksche oudheid aan onze Hoogeschool is toevertrouwd, hield ik het niet voor ondienstig, om tegenover haar een deel van de taak, die, naar mijne meening, de philologie heeft, aan te geven, door U te wijzen op eene zijde van de Grieksche ontwikkeling, die bij deze kritische opvatting der philologie niet of niet voldoende tot haar recht komt. Wilt mij daartoe enkele oogenblikken Uwe welwillende aandacht schenken.

Aanstands dient opgemerkt te worden, dat de fout allerminst gelegen is in de kritiek op zichzelf: zij, mits goed aangewend, is voor de klassieke philologie niet slechts een kostbaar, maar ook een onontbeerlijk hulpmiddel. Immers, moge het ook, wil er wetenschap kunnen bestaan, noodzakelijk wezen, om van de betrouwbaarheid der overlevering uit te gaan, en daaraan vast te houden, zoolang niet het tegendeel bewezen is, toch zijn er, zij het door onkunde, door achteloosheid, of ook door boos opzet — al heeft men dit, op de bekende plaats bij *GALENUS* 5) afgaande, wel eens te dikwijls aangenomen —, zooveel fouten in die overlevering geslopen, dat die zonder kritiek veelal onbruikbaar zijn zou; kritiek nu niet alleen genomen in den engeren zin van tekstkritiek, die dient om de overlevering als zoodanig